

UCHWAŁA NR XXXIX/380/21
RADY MIEJSKIEJ GÓRY
z dnia 14 grudnia 2021 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022-2024

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159 i 1006) uchwala się, co następuje:

§1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022 - 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Program
Wspierania Rodziny w Gminie Góra
na lata 2022-2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GÓRA	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	13
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	15
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	15
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	35
2.4. BADANIA ANKIETOWE	39
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	39
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	44
2.5. ANALIZA SWOT	48
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	54
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	60
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	60
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	61
4. REALIZACJA PROGRAMU	72
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	72
4.2. FINANSOWANIE.....	72
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	72

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2022-2024, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2018-2020.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r. poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Góra.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GÓRA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Góra została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 23 anonimowo wypełnione ankiety skierowane do mieszkańców oraz 6 ankiet wypełnionych przez pedagogów lub dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 87% kobiet i 13% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (44%) i 46-55 lat (30%). Znacznie mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (13%), 56-65 lat (9%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (4%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 74% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (13%), mniej licznie reprezentowani byli respondenci posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe (9%), natomiast 4% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 79% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Góra od urodzenia, a 17% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 8 do 38 lat, natomiast 4% ankietowanych nie zadeklarowało czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
23	kobiety (87%)	26-35 lat (13%)	od urodzenia (79%)	zasadnicze zawodowe (9%)
		36-45 lat (44%)	od 8 do 38 lat (17%)	średnie (13%)
		46-55 lat (30%)	brak deklaracji (4%)	wyższe (74%)
	56-65 lat (9%)	brak deklaracji (4%)		
	pow. 65 lat (4%)			brak deklaracji (4%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022-2024 są rodziny zamieszkujące teren gminy Góra, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Góra położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w obrębie północnej i centralnej części powiatu górowskiego. Zajmuje powierzchnię 266,10 km² i jest jedną z czterech powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy sąsiaduje administracyjnie od północnego zachodu z gminą Wschowa (powiat wschowski, woj. lubuskie), od północy i wschodu z gminami powiatu leszczyńskiego Święciechowa i Rydzyna (woj. wielkopolskie) oraz gminą Bojanowo w powiecie rawickim (woj. wielkopolskie), od południowego wschodu z gminą Wąsosz, od południa z gminą Jemielno i od zachodu z gminą Niechlów.

Siedziba władz gminy znajduje się w mieście Góra. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 35 jednostek pomocniczych – sołectw: Borszyn Mały, Borszyn Wielki, Bronów, Brzeżany, Chróścina, Czernina, Czernina Dolna, Czernina Górna, Glinka, Gola Górowska, Grabowno, Jastrzębia, Kłoda Górowska, Kruszyniec, Ligota, Łagiszyn, Nowa Wioska, Osetno, Osetno Małe, Polanowo, Radosław, Rogów Górowski, Ryczeń, Sławęcice, Stara Góra, Strumienna, Strumyk, Sułków, Szedziec, Ślubów, Wierzowice Małe, Wierzowice Wielkie, Witoszyce, Włodków Dolny i Zawieścice. Najliczniej zamieszkiwanym sołectwem jest Czernina (795 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Wierzowice Małe (37 osób).

Przez teren gminy Góra przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 323 (Leszno – Lubin) i nr 324 (Szlichtyngowa – Rawicz), a w pobliżu wschodniej granicy gminy przebiega ważny

szlak komunikacyjny – droga ekspresowa S5 relacji Wrocław – Poznań. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 253,64 km (w tym drogi powiatowe 83,94 km i drogi gminne 133,14 km).

Gmina ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 67% powierzchni gminy, a gleby zaliczane są na ogół do dobrych i średnich klas jakościowych. Dominującą formą prowadzenia działalności rolniczej w gminie jest rolnictwo indywidualne, w 2020 r. na jej obszarze funkcjonowały 3 433 gospodarstwa rolne o średniej powierzchni 6 ha. Miejsko-wiejska gmina Góra rozwija także funkcje handlowo-usługowe, zaś miasto Góra jest ważnym ośrodkiem działającym na rzecz obsługi administracyjnej jednostek organizacyjnych powiatu górowskiego oraz usług publicznych: szkolnictwa, służby zdrowia i innych.

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (462), a także budownictwo (394) i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (268). Gmina posiada atrakcyjne tereny inwestycyjne, na jej terenie działa zarządzana przez Legnicką Specjalną Strefę Ekonomiczną podstrefa Góra Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park”.

Poziom infrastruktury w gminie Góra jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę 99% mieszkańców. Sieć kanalizacyjna i gazowa jest równie dobrze rozwinięta na obszarze miejskim. Według danych statystycznych GUS-u dostęp do kanalizacji posiada 96% mieszkańców miasta, zaś do sieci gazowej 92% ludności miejskiej. Dalszego rozwoju na obszarach wiejskich wymagają słabo rozwinięte sieci – kanalizacyjna, z której korzysta nieco ponad 21% osób i gazowa, do której dostęp posiada niespełna 10% mieszkańców.

Sieć placówek systemu oświaty w gminie to 19 placówek, w tym: 1 zespół placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek i klub dziecięcy), 7 przedszkoli oraz 6 szkół podstawowych i 5 szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2020/2021 do placówek opieki nad dziećmi do lat 3 uczęszczało 90 dzieci, do przedszkoli 636 dzieci, do szkół podstawowych 1 477 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych 1 035 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Dom Kultury w Górze, Biblioteka Miejska w Górze wraz z 3 filiami w Górze, Czerninie i Chróście oraz 25 świetlic wiejskich. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizuje 8 Zakładów Opieki Zdrowotnej (w tym 5 publicznych i 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej). W gminie działa 5 aptek oraz 2 punkty apteczne. Propagowaniu sportu, rozwojowi kultury fizycznej i rekreacji w gminie służą: Ośrodek Kultury Fizycznej w Górze, 15 klubów sportowych, w tym 6 uczniowskich oraz 10 obiektów sportowych.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi

samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. gmina Góra liczyła 19 179 mieszkańców, w tym 9 834 kobiety, które stanowiły 51,27% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 72 osoby na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 663	3 575	3 442
udział w liczbie mieszkańców	18,54%	18,33%	17,95%
liczba osób w wieku produkcyjnym	12 254	11 978	11 713
udział w liczbie mieszkańców	62,01%	61,42%	61,07%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3 845	3 948	4 024
udział w liczbie mieszkańców	19,46%	20,25%	20,98%
liczba mieszkańców ogółem	19 762	19 501	19 179

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała, zmniejszała się także zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy systematycznie rosła. W latach 2018-2020 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności zmniejszał się i wynosił odpowiednio: 18,54%, 18,33% i 17,95%, podobny trend uwidocznił się wśród osób w wieku produkcyjnym (62,01%, 61,42% i 61,07%), zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach zwiększał się z roku na rok (19,46%, 20,25% i 20,98%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Góra przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń	153	149	140
liczba zgonów	230	224	244
przyrost naturalny	-77	-75	-104

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
zameldowania spoza gminy	153	250	236
wymeldowania poza gminę	298	343	321
saldo migracji ogółem	-145	-93	-85

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w gminie malała, zaś liczba zgonów ulegała wahaniom. W latach 2018-2020 liczba zgonów stale przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny wyrażał się liczbą ujemną. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2018-2020 malało i było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy zmniejszyła się z 373 w 2018 r. do 352 w 2020 r. W 2020 r. zmniejszyła się także łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych w porównaniu z 2018 r. (z 17 733,87 m² do 16 929,45 m²). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym okresie gmina dysponowała 87 lokalami socjalnym w 2018 r., 86 w 2019 r. i 89 w 2020 r. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych w analizowanym okresie zmniejszyła się nieznacznie (z 3 019,31 m² w 2018 r. do 2 966,92 m² w 2020 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	373	366	352
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	17 733,87	b.d.	16 929,45
liczba mieszkań socjalnych	87	86	89
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	3 019,31	2 983,00	2 966,92

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W latach 2018-2020 w gminie Góra tej formy pomocy udzielał Urząd Miasta i Gminy w Górze, natomiast od 2021 r. świadczenia realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	442	381	316
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	395 952,05	335 671,88	328 323,91

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2018-2020 liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych z roku na rok malała, podobnie zmniejszała się wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 395 952,05 zł w 2018 r. do 328 323,91 zł w 2020 r.).

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Górze w latach 2018-2020 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 897 osób na koniec 2018 roku, 855 osób na koniec roku następnego, 947 osób na koniec roku 2020. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W latach 2018-2020 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 541 (w stosunku do 356 mężczyzn) na koniec 2018 r., 495 (w stosunku do 360 mężczyzn) na koniec 2019 r. i 509 (w stosunku do 438 mężczyzn) na koniec 2020 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	12 254	11 978	11 713
liczba bezrobotnych w gminie	897	855	947
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,32%	7,14%	8,09%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	541	495	509
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,31%	57,89%	53,75%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Górze.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie górowskim	15,2%	14,1%	15,7%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	5,2%	4,6%	5,6%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Górze oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat górski charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa dolnośląskiego, jak i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Górze, w 2018 r. stwierdzono ogółem 744 przestępstwa, w 2019 r. 752 przestępstwa, a w 2020 r. 823 przestępstwa. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – 6 przypadków, przestępstwa przeciwko mieniu – 3 przypadki oraz przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 3 przypadki.

W 2018 r. na terenie gminy odnotowano 9 przypadków przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie, w kolejnym roku 13 przypadków, natomiast w 2020 r. 12 przypadków.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Górze przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W rozpatrywanym okresie ich liczba rosła (z 42 w 2018 r. do 45 w 2020 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018-2020

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2018	42	33
2019	44	33
2020	45	48

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Według danych Sądu Rejonowego w Głogowie w latach 2018-2020 prowadzone były wobec mieszkańców gminy Góra następujące nadzory i dozory kuratorskie.

Tabela 10. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
230	215	208	188	201	191

w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
13	13	8	8	7	7
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
50	49	25	22	19	18
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	1	1	2	2
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
9	9	6	6	2	2
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
157	143	168	151	171	162

Tabela 11. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
108	219	92	202	99	214
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
–	–	–	–	–	–
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
75	186	69	179	75	190
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					

liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
14	9	10
nietletnich, którzy prezentują przejawy demoralizacji		
liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
19	14	14

Dane Sądu Rejonowego w Głogowie.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Góra oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze do realizacji swoich zadań zatrudniał 58 osób, w tym: kadra kierownicza – 2, pracownicy socjalni – 13, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 22, pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze – 2, pozostali pracownicy – 19. W 2020 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 475 mieszkańców gminy Góra. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej oraz 9 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem średnim kierunkowym legitymowała się 1 osoba z kadry kierowniczej i 4 pracowników socjalnych. Dodatkowo 2 osoby z kadry kierowniczej OPS-u i 1 pracownik socjalny posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 6 pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, a kolejny pracownik socjalny posiadał II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	5 215 338	5 017 962	4 911 626
w tym na świadczenia pomocy społecznej	5 215 338	5 017 962	4 911 626
na zadania własne gminy	4 970 687	4 826 179	4 714 258
na zadania zlecone gminie	244 651	191 783	197 368

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela 13. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	541 112	240 219	265 083

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 14. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 499	1 318	1 138
liczba rodzin	1 078	946	863
liczba osób w rodzinach	2 282	1 948	1 686
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	11,55%	9,99%	8,79%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 zmniejszała się z roku na rok (z 2 282 osób w rodzinach w 2018 r. do 1 686 osób w rodzinach w 2020 r.). Analogicznie malał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowi przedstawiona w kolejnej tabeli informacja na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 15. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	388
18-25 lat	103
26-35 lat	159
36-45 lat	188

46-55 lat	177
56-65 lat	183
66 lat i więcej	170
razem	1 368

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17.

Tabela 16. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	724	650	596	1 578	1 339	1 171
bezdomność	42	39	45	44	39	45
potrzeba ochrony macierzyństwa	50	44	38	280	237	215
bezrobocie	573	482	426	1 359	1 162	965
niepełnosprawność	474	418	370	933	768	672
długotrwała lub ciężka choroba	472	405	368	784	626	540
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	167	148	123	548	503	406
w tym rodziny niepełne	145	127	107	435	395	324
w tym rodziny wielodzietne	8	11	12	49	69	70
przemoc w rodzinie	9	8	9	27	21	27
alkoholizm	28	27	35	48	36	45
narkomania	6	4	9	13	4	10
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	17	12	22	22	13
zdarzenie losowe	5	2	5	12	5	12

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2018-2020 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu systematycznie malała (z 724 w 2018 r. do 596 rodzin w 2020 r. i z 1 578 w 2018 r. do 1 171 osób w rodzinach w 2020 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy było bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS-u z tego powodu także się zmniejszała (z 573 w 2018 r. do 426 rodzin w 2020 r. i z 1 359 w 2018 r. do 965 osób w rodzinach w 2020 r.). Następnymi pod względem liczby przyznanych świadczeń powodami wsparcia udzielanego mieszkańcom były niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W obu przypadkach liczba rodzin i osób w rodzinach również z roku na rok

spadała – niepełnosprawność (z 474 w 2018 r. do 370 rodzin w 2020 r. i z 933 w 2018 r. do 672 osób w rodzinach w 2020 r.), długotrwała lub ciężka choroba (z 472 w 2018 r. do 368 rodzin w 2020 r. i z 784 w 2018 r. do 540 osób w rodzinach w 2020 r.).

Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z tych powodów, zmniejszała się z roku na rok (ze 167 w 2018 r. do 123 rodzin w 2020 r. z pierwszego powodu i z 50 w 2018 r. do 38 rodzin w 2020 r. z drugiego powodu, podobnie malała liczba osób w rodzinach (z 548 w 2018 r. do 406 osób w rodzinach z pierwszego powodu i z 280 w 2018 r. do 215 osób w rodzinach w 2020 r. z drugiego powodu).

Kolejnymi powodami wsparcia udzielanego mieszkańcom były wahające się zarówno pod względem liczby rodzin, jak i osób w rodzinach bezdomność oraz alkoholizm. Liczba rodzin i osób w rodzinach z powodu bezdomności osiągnęła najwyższy poziom w 2020 r – 45 rodzin i osób w rodzinach, natomiast z powodu alkoholizmu liczba rodzin osiągnęła najwyższy poziom w 2020 r. – 35 rodzin, zaś liczba osób w rodzinach osiągnęła najwyższy poziom w 2018 r. – 48 osób w rodzinach. W mniejszym zakresie pomoc społeczną w gminie Góra przyznawano ze względu na trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, przemocy w rodzinie, narkomanii oraz zdarzeń losowych. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2018-2020 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 17 Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	948	825	735	924	800	717	1 954	1 635	1 409
rzeczowa	598	535	428	407	365	305	1 213	1 071	856
praca socjalna	X	X	X	186	189	318	422	429	597
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	7	2	0	10	5
schronienie	10	5	6	10	5	6	11	5	6
usługi opiekuńcze	134	131	123	133	129	123	153	144	139
specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	9	8	9	9	8	9	9	9

odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	10	7	2	X	X	X	X	X	X
--	----	---	---	---	---	---	---	---	---

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2018-2020 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, z roku na rok się zmniejszała (z 1 954 osób w rodzinach w 2018 r. do 1 409 osób w rodzinach w 2020 r.). Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była pomoc rzeczowa. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba osób w rodzinach, którym w tym okresie przyznano pomoc, również malała (z 1 213 osób w rodzinach w 2018 r. do 856 osób w rodzinach w 2020 r.). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków.

Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, systematycznie rosła (z 422 osób w rodzinach w 2018 r. do 597 osób w rodzinach w 2020 r.). Kolejnymi formami przyznanej pomocy były zmniejszające się pod względem liczby osób w rodzinach usługi opiekuńcze (ze 153 w 2018 r. do 139 w 2020 r.) oraz utrzymujące się takim samym poziomie specjalistyczne usługi opiekuńcze (po 9 osób w rodzinach w latach 2018-2020). W ramach swojej działalności OPS świadczył także wsparcie w formie schronienia oraz poradnictwa specjalistycznego.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. W 2018 r. w DPS-ach przebywało 31 osób, w 2019 – 32 osoby, a w 2020 – 28 osób.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2018 r. zawarto 44 takie kontrakty, w 2019 r. 28, natomiast w 2020 r. zawarto 16 kontraktów socjalnych.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2018 r. 558 dzieci i 568 osób dorosłych, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 477 dzieci i 500 osób dorosłych, a w 2020 r. 385 dzieci i 401 osób dorosłych.

Ponadto OPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W ramach współpracy z Wielkopolskim Bankiem Żywności w Poznaniu Ośrodek pozyskuje żywność dla najuboższych mieszkańców gminy. W 2020 r. z tego rodzaju wsparcia skorzystało 920 rodzin liczących 1 393 osoby, wartość pozyskanych produktów spożywczych wyniosła 155 888,11 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował także wiele działań na rzecz rodzin, seniorów oraz niepełnosprawnych mieszkańców gminy Góra, realizowano m.in.:

- Projekt „Wspieraj seniora” – pomoc osobom w wieku 70 lat i więcej, które zdecydowały się pozostać w domu w czasie trwania epidemii;
- Program „Opieka 75+” – poprawa dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w ramach programu wsparcie otrzymało 28 osób;
- Projekt „Wzrost dostępności usług społecznych” współfinansowany ze środków EFS-u – bezpłatne wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych w formie usług asystenckich, opiekuńczych oraz pomocy psychologicznej i finansowej, w 2020 r. pomocą objęto 33 osoby;
- Wypożyczalnia sprzętu wspomagającego i rehabilitacyjnego – wsparcie w tej formie otrzymało 59 osób.

OPS w Górze współpracuje też z wieloma instytucjami i organizacjami. We współpracy z Kuratorium Oświaty we Wrocławiu zorganizowano wypoczynek letni dla 5 dzieci z terenu gminy, a wspólnie z Domem Kultury, Biblioteką Miejską i Ośrodkiem Kultury Fizycznej realizowano wiele przedsięwzięć w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia Ośrodek prowadził liczne działania związane z pandemią wirusa SARS-CoV-2 oraz w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby COVID-19, a także wywołanych nią sytuacji kryzysowych, m.in. monitorowano sytuację rodzin i środowisk zagrożonych w zakresie zapewnienia żywności i środków higienicznych.

W latach 2018-2020 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, ulegała wahaniom – 76 dzieci w 2018 r., 69 dzieci w 2019 r. i 85 dzieci w 2020 r. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej na przestrzeni analizowanego okresu rosły – z 448 000 zł w 2018 r. do 557 163 zł w 2020 r. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpowiedzialność	76	69	85
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	448 000	528 522	557 163

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Ze względu na to, iż w jednej rodzinie zastępczej mogą przebywać dzieci z różnych gmin i powiatów, a dzieci z gminy mogą być umieszczane poza gminą i powiatem, nie można uzyskać danych na temat liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy oraz wielkości wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych.

W latach 2018-2020 systematycznie zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Ośrodka Pomocy Społecznej, zmniejszała się także liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	1 081	946	872
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	344	294	235
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	167	148	123

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2018-2020 w OPS-ie w Górze zatrudniano 2 asystentów rodziny, którzy sprawowali pieczę nad odpowiednio: 25, 28 i 30 rodzinami zmagającymi się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pod opieką których pozostawało 50 dzieci w 2018 r., 54 dzieci w 2019 r. i 35 dzieci w 2020 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem	25	28	30
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	50	54	35
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	12	12	12
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	59 637	71 463	108 439

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Góra przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r., 3 świadczenia w 2019 r. i ponownie 2 świadczenia w 2020 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **gmina Góra** przyznawała mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	8 430 478	8 763 561	9 051 050
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	856	754	616

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	19 700	17 742	15 296
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	125	112	70
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	257	330	172
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	1 075	1 052	1 110
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3 129	2 914	2 589
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 708	1 835	1 759
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 598	1 465	1 415
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 982	2 855	2 788
zasiłek pielęgnacyjny	12 672	13 251	13 247
świadczenie pielęgnacyjne	1 071	1 193	1 283
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	165	159	103
specjalny zasiłek opiekuńczy	684	552	359
świadczenie rodzicielskie	354	240	166
zasiłek dla opiekuna	960	753	703
razem	46 480	44 453	41 060

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2018-2020 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych stale rosła (z 8 430 478 w 2018 r. do 9 051 050 w 2020 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała (z 19 700 zł w 2018 r. do 15 296 w 2020 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, a także z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu samotnego wychowania dziecka, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 23. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	184	166	153

liczba przyznanych świadczeń	299	268	241
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 468 723	1 341 304	1 234 263

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2018-2020 Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, malała (z 1 468 723 zł w 2018 r. do 1 234 263 zł w 2020 r.), zmniejszała się także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2020 r. OPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 19 431 500 zł. W sumie w 2020 r. prawo do świadczeń posiadało 2 108 rodzin, a świadczeniem objęto łącznie 3 435 dzieci.. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w 2020 r.	2 108
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2020 r.	3 435
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	19 431 500

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2018-2020 r. wydano w gminie w sumie 4 969 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje

odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	149	2 258	2 562
liczba rodzin objętych wsparciem	218	750	864
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	755	937	1 039

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Góra świadczenie to trafiło do 1 585 wnioskodawców, objęło łącznie 2 298 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 689 400 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MGKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Góra w latach 2018-2020.

Tabela 26. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace MGKRPA	10	9	9

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze.

Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	351 761,94	342 165,00	354 140,00
wydatki na gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	224 036,30	224 972,01	498 610,58

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze.

Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	202 382,36	200 758,91	489 187,46
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	21 653,94	24 213,10	9 423,12
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	24 481,44	40 716,76	37 988,41
razem	224 036,30	224 972,01	498 610,58

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze.

W latach 2018-2019 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie utrzymywały się na bardzo zbliżonym poziomie, natomiast w 2020 r. znacząco wzrosły. Wahaniom ulegały kwoty przeznaczone na walkę z alkoholizmem, podobnie wahały się środki na przeciwdziałanie narkomanii oraz kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W ramach podejmowanych działań MGKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 29. Działalność MGKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	305	309	312
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	4	3

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze.

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi MGKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, stale rosła i wyniosła odpowiednio: 305, 309 i 312 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 1 osoby w 2018 r., 4 osób w 2019 r. i wobec 3 osób w 2020 r.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2020 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. MGKRPA finansowała funkcjonowanie świetlicy środowiskowej oraz projekty związane

z zagospodarowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolnej, imprezy sportowe oraz warsztaty profilaktyczne poruszające problemy wynikające z uzależnień od alkoholu i narkotyków, a także rozdawała plakaty, ulotki i broszury traktujące o negatywnych skutkach uzależnień i przemocy.

Ponadto w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii (np. „Nie pal przy mnie”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”), programów (m.in. „Stop substancjom psychoaktywnym”, „Bezpieczna szkoła”, „Bieg po zdrowie”), projektów autorskich („Uczmy się tolerancji”, „Prawa Dziecka”, „Przemoc w rodzinie”, „Pomoc dzieciom krzywdzonym w rodzinie”), warsztatów z zakresu narkomanii i dopalaczy oraz uzależnień behawioralnych, ponadto dla uczestników świetlicy socjoterapeutycznej przygotowano paczki świąteczne oraz z okazji Dnia Dziecka. Organizowano także imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęcia pozalekcyjne, odbywały się również szkolenia i warsztaty dla nauczycieli oraz rodziców. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie MGKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 30. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	191	152	138
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze.

MGKRPA w ramach swych kompetencji udzielała pomocy psychologicznej ofiarom przemocy fizycznej poprzez kierowanie osób do punktu informacyjno-konsultacyjnego w celu otrzymania pomocy specjalisty do spraw przemocy w rodzinie (dyżury 2 razy w tygodniu).

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie

systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MGKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W 2020 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Góra 55 procedur „Niebieskich Kart” (w tym 48 zostało sporządzonych przez Policję, 5 przez pracowników socjalnych, zaś 2 przez przedstawicieli innych instytucji). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 35 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	17	16	16
liczba spotkań ZI w ciągu roku	28	34	35
liczba spotkań grup roboczych	179	246	268
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	42	44	55
w tym sporządzone przez Policję	33	33	48
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	7	3	5
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	26	33	35
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	65	76	97
liczba spraw sądowych	1	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Górze.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono w 2020 r. 35 rodzinom (45 osobom w rodzinach). Narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 9 rodzinom (10 osobom w rodzinach), a z powodu przemocy w rodzinie pomocy udzielono 9 rodzinom (27 osobom w rodzinach).

W gminie Góra jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok OPS-u, MGKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) działający przy MGKRPA Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Świetlica Socjoterapeutyczna „Tęcza” w Górze, świetlice wiejskie z programem opiekuńczo-wychowawczym w Czerninie i Kłodzie Górowskiej, Świetlica typu podwórkowego ucząca języka esperanto i Klub Esperanto dla młodzieży i dorosłych, Klub Abstynenta „Nowa Przyszłość”, Grupa AA „Tęcza” oraz Przychodnia i Poradnia dla osób z problemami uzależnień i współuzależnienia Przychodnia Lekarzy Specjalistów „Pharma Medica”.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

Tabela 32. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	90	17
w tym prowadzone przez gminę	1	żłobek – 60 klub dziecięcy – 30	żłobek – 12 klub dziecięcy – 5
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 33. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	7	636	54,38
w tym przedszkola	6	574	44,38
w tym przedszkola niepubliczne	1	62	10

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 34. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	6	1 477	134,41
szkoła ponadpodstawowa	5	1 035	170

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 35. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	8 111	10

światlice wiejskie	25	b.d.	b.d.
biblioteki i filie	4	31 695	13

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 36. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	10
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	15
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	6

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Walory kulturowe jak również korzystne warunki przyrodnicze wynikające z atrakcyjnego położenia w dolinie Baryczy i Rowu Polskiego oraz urozmaiconą rzeźba terenu, a także Park Krajobrazowy Doliny Baryczy sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki aktywnej. Na terenie gminy funkcjonują też obiekty sportowe, m.in.:

- kompleks sportowy – pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, boisko treningowe, tartanowa bieżnia lekkoatletyczna, rzutnia do pchnięcia kulą, skocznie (do skoku wzwyż i skoku w dal),
- kompleks sportowy – hala sportowa „Olimpia”, skatepark, boisko wielofunkcyjne „Orlik”,
- basen wielofunkcyjny,
- boiska do siatkówki,
- kryta pływalnia oraz dwutorowa kręgielnia,
- boiska do petangue,
- sztuczne lodowisko,
- korty tenisowe
- street workout, bulodrom, pumtrack,
- siłownie zewnętrzne i place zabaw.

Przez teren gminy przebiegają trasy szlaków turystycznych, tras rekreacyjnych i ścieżek przyrodniczych (m.in. Szlak pieszo-rowerowy „Jastrząb”, Szlak rowerowo-pieszy „Bóbr”, Szlak rowerowo-pieszy „5 Mostów”, Ścieżka rowerowa „Dziczek” oraz trasy nordic walking).

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miasta i Gminy	ul. Mickiewicza 1, 56-200 Góra

2.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
3.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy		
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej		
5.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie		ul. Poznańska 23, 56-200 Góra
6.	Ośrodek Dziennego Pobytu Osób Starszych i Mieszkań Chronionych	Dom Dziennego Pobytu Osób Starszych Mieszkania Chronione (2 dla 12 osób)	ul. Tadeusza Kościuszki 33-35, 56-200 Góra
7.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Górze		ul. Hirszfelda 5, 56-200 Góra
8.	Przychodnia Lekarzy Specjalistów Pharma Medica		ul. Świętosławy 1, 56-200 Góra
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Te-Med. Zespół poradni specjalistycznych		ul. Piastów 14, 56-200 Góra
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Amicus		ul. Świętosławy 1/5, 56-200 Góra
11.	Praktyka Lekarzy Rodzinnych		os. Kazimierza Wielkiego 15B, 56-200 Góra
12.	Centrum Medyczne Pulsmed		ul. Armii Polskiej 8/2, 56-200 Góra
13.	Ośrodek Zdrowia w Chróscinie		Chróscina 122, 56-200 Góra
14.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarza Rodzinnego		Czernina, ul. Rydzyńska 31, 56-200 Góra
15.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarza Rodzinnego,		ul. Mickiewicza 1, 56-200 Góra
16.	Zespół Żłobek i Klub Dziecięcy w Górze		ul. Piastów 34, 56-200 Góra
17.	Przedszkole Publiczne nr 1 im. Marii Konopnickiej w Górze		ul. Stefana Żeromskiego 15, 56-200 Góra
18.	Przedszkole Publiczne nr 3 im. Jasia i Małgosi w Górze		ul. Piastów 7, 56-200 Góra
19.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Górze		ul. Marii Konopnickiej 2, 56-200 Góra
20.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Władysława Broniewskiego w Górze		ul. Poznańska 2, 56-200 Góra
21.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. św. Huberta w Czerninie		Czernina, ul. Szkolna 2, 56-200 Góra
22.	Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi w Glince		Glinka 6, 56-200 Góra
23.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Janusza Korczaka w Ślubowie		Ślubów 54, 56-200 Góra
24.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Władysława Reymonta w Witoszycach		Witoszyce 10, 56-200 Góra
25.	Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza		ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
26.	Zespół Szkół im. gen. Sylwestra Kaliskiego w Górze - Technikum w Górze, - Branżowa Szkoła I stopnia w Górze.		ul. Armii Polskiej 15a, 56-200 Góra,

27.	Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego - Branżowa Szkoła II stopnia w Górze, - Centrum Kształcenia Zawodowego w Górze, - Centrum Kształcenia Ustawicznego w Górze, - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Górze, - Szkoła Policealna dla Dorosłych w Górze,	ul. Głowackiego 1, 56-200 Góra,
28.	Dom Kultury w Górze	ul. Armii Polskiej 13, 56-200 Góra
29.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	
30.	Stowarzyszenie Klub Seniora „Pogodna Jesień”	ul. Słowackiego 4, 56-200 Góra
31.	Biblioteka Miejska im. Henryka Sienkiewicza w Górze	ul. Adama Mickiewicza 1a, 56-200 Góra
32.	Filia Biblioteczna Nr 1 w Górze	ul. Piastów 6, 56-200 Góra
33.	Filia Biblioteczna Chróścina	Chróścina 124, 56-200 Góra
34.	Filia Biblioteczna Czernina	Czernina, ul. Rynek 8, 56-200 Góra
35.	Świetlica Socjoterapeutyczna „Tęcza”	
36.	Świetlica typu podwórkowego ucząca języka esperanto i Klub Esperanto dla młodzieży i dorosłych	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
37.	Świetlica wiejska z programem opiekuńczo- wychowawczym w Kłodzie Górowskiej	Kłoda Górowska 42, 56-200 Góra
38.	Świetlica wiejska z programem opiekuńczo- wychowawczym w Czerninie	ul. Szkolna 2, 56-200 Czernina
39.	Świetlice wiejskie	Borszyn Wielki, Bronów, Chróścina, Czernina, Czernina Dolna, Czernina Górna, Goła Górowska, Grabowno, Kłoda Górowska, Kruszyniec, Jastrzębia, Ligota, Nowa Wioska, Osetno, Radosław, Ryczeń, Rogów Górowski, Stara Góra, Sławęcice, Strumienna, Ślubów, Sułków, Szedzic, Wierzowice Wielkie, Zawieścice
40.	Ośrodek Kultury Fizycznej w Górze	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
41.	Ludowy Zespół Sportowy „Zjednoczeni” Chróścina	Chróścina 113, 56-200 Góra
42.	Ludowy Zespół Sportowy „Korona” Czernina	
43.	Szkolny Związek Sportowy w Górze	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
44.	Miejski Klub Sportowy „Pogoń” Góra	
45.	Górowski Klub Sportowy „Maratończyk”	ul. Głogowska 50/19, 56-200 Góra
46.	Ludowy Zespół Sportowy „Sparta” Jastrzębia	Jastrzębia 2b/1, 56-200 Góra
47.	Klub Sportowy „Puenta Góra”	ul. Podwale 24, 56-200 Góra
48.	Górowski Klub Taekwon-do „Wilk”	
49.	Klub Strzelecki „Cel”	ul. Dworcowa 44, 56-200 Góra
50.	Klub Pływacki „Siódemka”	ul. Podwale 15, 56-200 Góra
51.	Uczniowski Klub Sportowy „Zryw” w Górze	ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
52.	Uczniowski Klub Sportowy „Grom Dwójka”	ul. Poznańska 2a, 56-200 Góra
53.	Uczniowski Klub Sportowy „Arkadia”	ul. Szkolna 2a, 56-200 Góra
54.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orły – Czernina”	Czernina, ul. Szkolna 2, 56-200 Góra

55.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	ul. Poznańska 2, 56-200 Góra
56.	Uczniowski Klub Sportowy Mażoretki „Artis” Góra	Osetno 22, 56-200 Góra
57.	Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym”	ul. os. Kazimierza Wielkiego 25, 56-200 Góra
58.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejsko-Gminny	ul. Piłsudskiego 58, skr. poczt. 22, 56-200 Góra
59.	Stowarzyszenie Samarytanin	Skwer Ks. St. Chłopeckiego 1 A, 56-200 Góra
60.	Katolickie Stowarzyszenie Civitas Christiana oddział Miejski	Skwer Ks. St. Chłopeckiego 1 A, 56-200 Góra
61.	Powiatowe Stowarzyszenie Abstynentów „Rodzina i Trzeźwość” w Górze	ul. Sosnowa 2/3, 56-200 Góra
62.	Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola Publicznego nr 1 im. Marii Konopnickiej	ul. Żeromskiego, 56-200 Góra
63.	Górowskie Stowarzyszenie Brydża Sportowego przy Domu Kultury w Górze	ul. Armii Polskiej 3, 56-200 Góra
64.	Górowskie Towarzystwo Tenisowe	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
65.	Stowarzyszenie „Młodzi-Młodym”	ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
66.	Górowskie Stowarzyszenie Badmintona „SMECZ”	ul. Armii Polskiej 2 A, 56-200 Góra
67.	Stowarzyszenie Sto Procent Pasji	Włodków Górny 9A, 56-200 Góra,
68.	Stowarzyszenie Górowski Klub Jeździecki „Cwał”	ul. Mickiewicza 17, 56-200 Góra
69.	Stowarzyszenie „Czas Zmiany”	56-200 Góra, Chróścina 41
70.	Stowarzyszenie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Spełnione Marzenia”	ul. Armii Krajowej 19/4, 56-200 Góra
71.	Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Daj Szansę”	Glinka 6, 56-200 Góra
72.	Stowarzyszenie „Gramy Dla.”	ul. Szkolna 2, 56-200 Góra
73.	Stowarzyszenie „Pod dębem”	Zawieścice 36, 56-200 Góra
74.	Fundacja Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza w Górze	ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
75.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Razem Możemy Więcej” Ślubów	Ślubów 2A/1, 56-200 Góra
76.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kresowiak” w Witoszycach	Witoszyce 10, 56-200 Góra
77.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czernina Górna	Czernina Górna 31, 56-200 Góra
78.	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”	ul. Batorego 8, 56-200 Góra
79.	Parafia pw. Katarzyny Aleksandryjskiej	ul. ks. Ściegiennego 29, 56-200 Góra
80.	Parafialny Zespół Caritas	ul. ks. Ściegiennego 29, 56-200 Góra
81.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Kłoda Górowska 42 A, 56-200 Góra
82.	Parafialny Zespół Caritas	Kłoda Górowska 42 A, 56-200 Góra
83.	Parafia pw. św. Wawrzyńca	Czernina, ul. Kościelna 1, 56-200 Góra
84.	Parafia pw. św. Faustyny	Skwer ks. Chłopeckiego 1A, 56-200 Góra
85.	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Chróścina 23, 56-200 Góra
86.	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Osetno 24, 56-200 Góra

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

W 2020 r. w gminie Góra funkcjonowało 6 parafii Kościoła rzymskokatolickiego oraz 1 związek wyznaniowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 38. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2020 r.

dekanat	nazwa parafii	adres	działania na rzecz rodzin
Góra-Wschód	Parafia pw. Katarzyny Aleksandryjskiej	ul. ks. Ściegiennego 29, 56-200 Góra	- Wolontariat świetlicy parafialnej - Zespół Caritas - Parafialny oddział Akcji Katolickiej - Grupy AA „Desiderata” i „Iskierka”
	Kościół pomocniczy pw. Bożego Ciała	ul. Zielona 17, 56-200 Góra	
Góra-Wschód	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Kłoda Górowska 42 A, 56-200 Góra	- Świetlica środowiskowa - Zespół Caritas - Stowarzyszenie Wsi Ślubów „Razem możemy więcej”
Góra-Wschód	Parafia pw. św. Wawrzyńca	Czernina, ul. Kościelna 1, 56-200 Góra	
Góra-Zachód	Parafia pw. św. Faustyny	Skwer ks. Chłopeckiego 1A, 56-200 Góra	- Stowarzyszenie „Samarytanin” - Wolontariat Banku Żywności, - Eucharystyczny Ruch Młodych
Góra-Zachód	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Chróścina 23, 56-200 Góra	
	Kościół filialny pw. św. Marcina	Glinka, 56-200 Góra	
	Kaplica mszalna pw. Wniebowzięcia NMP	Radosław, 56-200 Góra	
Góra-Zachód	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Osetno 24, 56-200 Góra	
	Kościół filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Ryczeń 10, 56-200 Góra	
	Kościół filialny pw. św. Jakuba Apostoła	Stara Góra 33, 56-200 Góra	
	Kaplica mszalna pw. Matki Bożej Częstochowskiej	Rogów Górski, 56-200 Góra	
	Sala Królestwa Świadków Jehowy	ul. Dworcowa 29, 56-200 Góra	

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Trzy parafie z gminy Góra należą do dekanatu Góra-Wschód, a kolejne trzy do dekanatu Góra-Zachód. Oba dekanaty wchodzi w skład archidiecezji wrocławskiej.

Wydział do spraw Rodzin Kurii Biskupiej Archidiecezji Wrocławskiej (ul. Katedralna 13, 50-328 Wrocław) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Przemysław Vogt (tel. 664 048 148, e-mail: pvogt5@wp.pl), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego mgr

Maria Jolanta Szostkowska (tel. 607 379 306, e-mail: maria.szostkowska@wp.pl), natomiast koordynatorem doradców życia rodzinnego jest mgr Dariusz Stępień (tel. 660 664 693, e-mail: darek.1.stepien@gmail.com). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Rodzin we Wrocławiu Specjalistyczna Poradnia Rodzinna (ul. Katedralna 4/8-9, 50-328 Wrocław). W Poradni przyjmują: pedagog – terapeuta (terapia NEST, terapia małżeńska, rodzinna i indywidualna, problemy wychowawcze, adopcje), psycholog (pomoc młodzieży i dorosłym, terapia rodzinna, małżeńska, indywidualna, problemy małżeńskie, rodzinne, problemy rodzin adopcyjnych i zastępczych), doradca życia rodzinnego (nauczyciel Naturalnego Planowania Rodziny), prawnik (prawo rodzinne, opiekuńcze, spadkowe), mediator i psychiatra.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Góra obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Górze w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 39. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	6	7	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	1	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	12	6	6
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	8	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	62	60	62
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	11	9	9
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	31	31	28
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	15	15	19
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	2	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Górze wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 6 dzieci z terenu gminy w 2018 r., 7 dzieci w 2019 r. i 1 dziecko

w 2020 r., adoptowano natomiast po 1 dziecku w każdym roku analizy. W rodzinach zastępczych umieszczono 12 dzieci w 2018 r. i po 6 dzieci w 2019 oraz 2020 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało w 2018 r. 62 dzieci, w 2019 r. 60 dzieci i ponownie 62 dzieci w 2020 r. W latach 2018-2019 po 31 rodzin zastępczych obejmowało opieką dzieci z terenu gminy, a w 2020 r. było to 28 rodzin. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w analizowanym okresie umieszczono tam 8 dzieci z terenu gminy tylko w 2018 r., natomiast w placówkach przebywało 11 dzieci w 2018 r. i po 9 dzieci w latach 2019-2020. Warto dodać, iż w 2018 r. usamodzielniono 15 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, ponownie 15 osób w kolejnym roku analizy i 19 osób w 2020 r., zaś do rodzin biologicznych powróciło po 2 dzieci w latach 2019-2020.

Mieszkańcy gminy Góra korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Górze, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Góra.

Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z powiatu (do 16. roku życia)	278	241	229
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	694	742	638
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	219	250	242
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	374	387	327
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	101	105	69

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Górze.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom w gminie Góra z roku na rok malała (z 278 w 2018 r. do 229 w 2020 r.), natomiast w przypadku dorosłych mieszkańców gminy liczba orzeczeń ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. – 742.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 41. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	474	418	370

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Górze. W roku szkolnym 2020/2021 PPP objęła wsparciem 419 dzieci i młodzieży z terenu gminy w następującej formie.

- diagnozy
 - psychologiczna – 370,
 - pedagogiczna – 329,
 - logopedyczna – 101,
 - lekarska – 75,
 - związana z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – 2,
- terapie:
 - logopedyczna – 12,
 - psychologiczna – 20,
 - pedagogiczna – 12,
 - terapie rodzin – 18,
- uczestnictwo w posiedzeniach rad pedagogicznych – 236,
- prelekcje i wykłady – 78,
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 184,
- warsztaty umiejętności wychowawczych – 6,
- diagnoza trudności w nauce w placówkach oświatowych:
 - Szkoła Podstawowa – 61 dzieci,
- badania przesiewowe w kl. 0 – 14 dzieci,
 - Przedszkole – 6 dzieci,
 - Szkoła Ponadpodstawowa – 4 osoby,
- konsultacje wychowawcze:
 - Przedszkole – 5 dzieci,
 - Szkoła Podstawowa – 18 dzieci,
 - Szkoła Ponadpodstawowa – 8 osób,
- terapia psychologiczna – 1 osoba,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna w Zespole Szkół w Górze – jeden raz w miesiącu.

W związku ze zgłaszanymi problemami wydawano opinie o objęciu dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu lub szkole, o dostosowaniu wymagań edukacyjnych, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, o udzieleniu zezwolenia na

zatrudnienie młodocianego, o udzieleniu zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, o odroczeniu obowiązku szkolnego oraz o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia.

Pracownicy Poradni udzielali także licznych porad i konsultacji dla rodziców oraz nauczycieli dotyczących m.in.: organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówkach, problematyki przemocy domowej, uzależnień, trudności wychowawczych, trudności emocjonalnych dzieci i młodzieży, niepowodzeń szkolnych związanych z nauką, niepowodzeń szkolnych związanych z kontaktami rówieśniczymi.

Ponadto w ramach realizacji Powiatowego Programu Doradztwa Zawodowego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którego celem było przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia poprzez pobudzanie do samopoznania i zdobycia wiedzy niezbędnej do właściwego zaplanowania kariery zawodowej, wsparciem objęto 153 osoby.

Specjaliści z PPP wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom, prowadzili liczne działania na terenie placówek systemu oświaty, uwzględniając również sytuacje nagłe i kryzysowe.

W ramach wsparcia dzieci niepełnosprawnych prowadzono zajęcia w Zespole Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka oraz w Ośrodku Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczym. Zespół Wczesnego Wspomagania udzielił pomocy 26 dzieciom niepełnosprawnym w formie terapii interdyscyplinarnej – pedagogicznej, logopedycznej, integracji sensorycznej, zajęć z psychologiem oraz rehabilitacji ruchowej. Udzielono także profesjonalnych porad w zakresie pracy z dzieckiem. W ośrodku koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczym, który utworzono w ramach programu „Za życiem”, wielospecjalistycznym wsparciem objęto 70 dzieci do 7. roku życia.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Góra.

Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Góra usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2020 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	liczba osób objętych wsparciem
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Armii Polskiej 8, 56-200 Góra	mieszkańcy gminy
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		867
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pl. Bolesława Chrobrego 27, 56-200 Góra	419
4.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Podwale 26, 56-200 Góra	mieszkańcy gminy

5.	Sąd Rejonowy w Głogowie Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Kutrzeby 2, 67-200 Głogów	mieszkańcy gminy
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Górze	ul. Poznańska 4, 56-200 Góra	947
7.	Caritas Archidiecezji Wrocławskiej	ul. Katedralna 7, 50-329 Wrocław	mieszkańcy gminy
8.	Dom Pomocy Społecznej w Osieku	Osiek 54, 63-920 Pakosław	3
9.	Dom Pomocy Społecznej „Magnolia”	ul. Neptuna 22/24, 67-200 Głogów	5
10.	Dom Pomocy Społecznej w Pakówce	Pakówka 42, 63-940 Bojanowo	1
11.	Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	Żabów 31, 74-200 Pyrzyce	2
12.	Dom Pomocy Społecznej w Bolesławcu	ul. Piastów 17, 59-700 Bolesławiec	1
13.	Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich	ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 33, 55-120 Oborniki Śląskie, Filia Rościszawice, ul. Polna 43	2
14.	Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach	Chumiętki 22, 63-840 Chumiętki	4
15.	Dom Pomocy Społecznej we Wronińcu	Wroniniec 59, 56-215 Niechlów	3
16.	Dom Pomocy Społecznej w Mielżynie	ul. Szkolna 15, Mielżyn, 62-230 Witkowo	1
17.	Dom Pomocy Społecznej w Rogowie	Rogowo 24, 63-840 Krobia	4
18.	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych „Prząśnik” w Brenniku	Brennik 24, 59-243 Ruja	1
19.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Szpitalna 3, 57-200 Żabkowice Śląskie	1
20.	Schronisko dla Osób Bezdomnych w Lesznie	ul. Towarowa 10, 64-100 Leszno	5
21.	Schronisko dla Osób Bezdomnych im. Św. Siostry Faustyny w Żukowicach	Żukowice 139, 67-231 Żukowice	3
22.	Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne w Poznaniu	ul. Bydgoska 6/7, 61-123 Poznań	2

Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

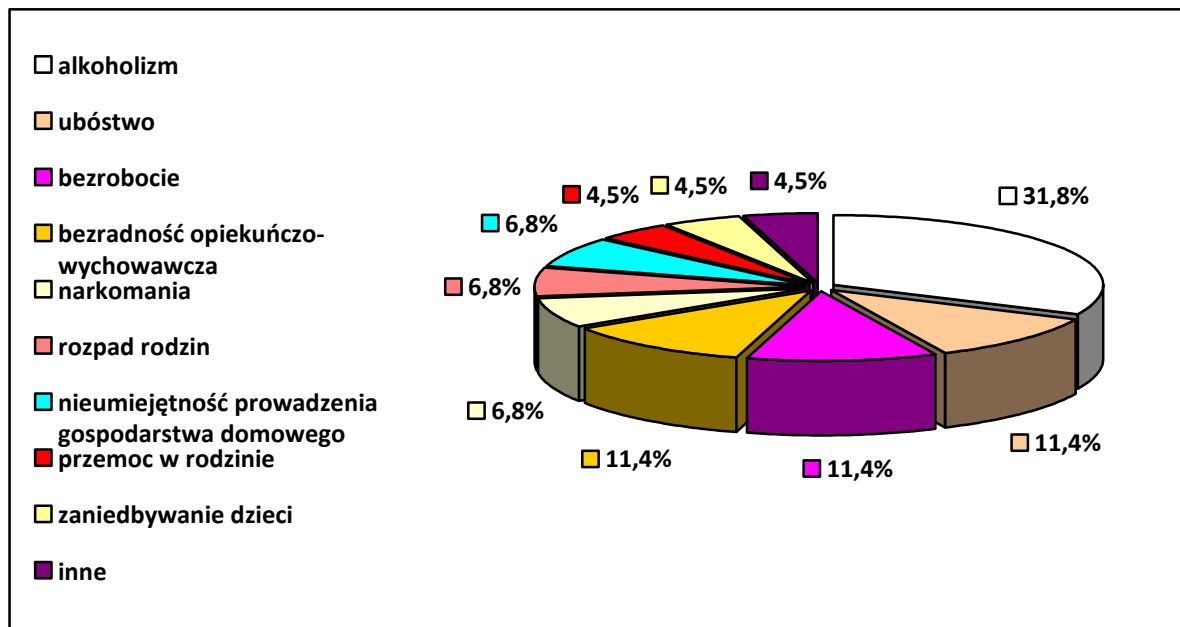
Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 23 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się

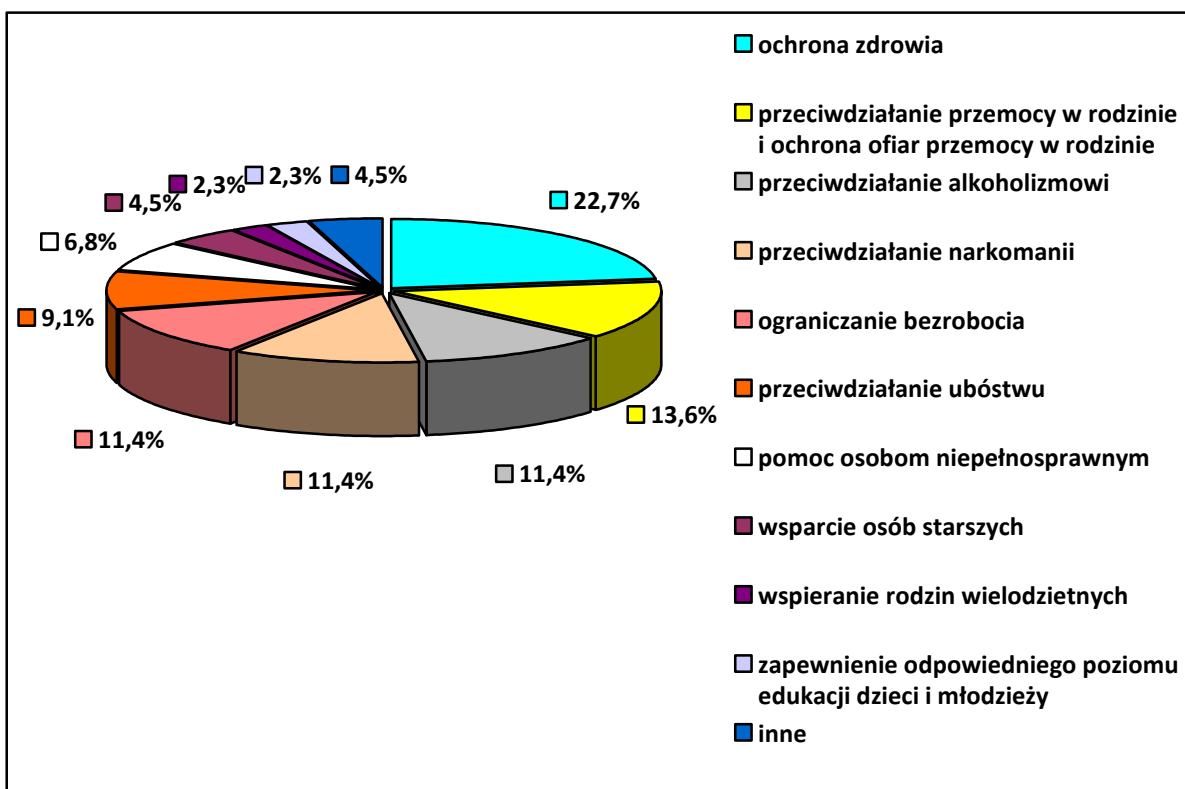
w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

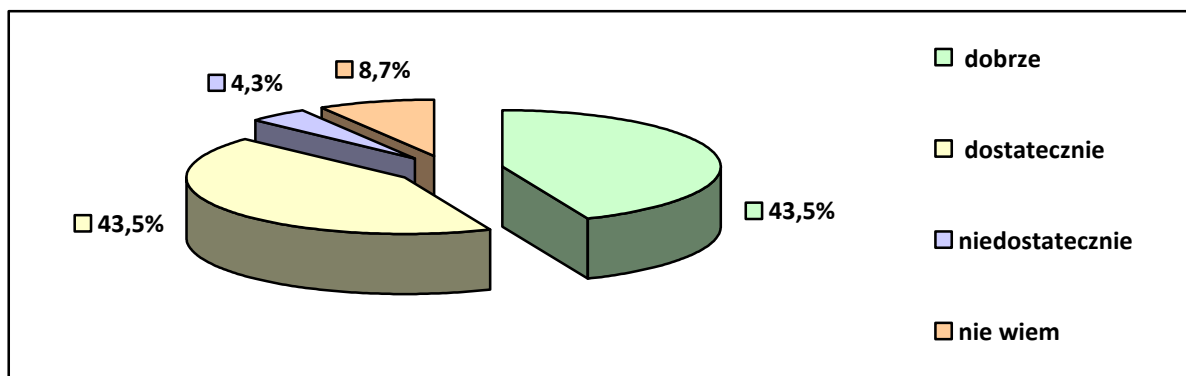
Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (31,8%) oraz ubóstwo, bezrobocie i bezradność opiekuńczo-wychowawczą (po 11,4%). W dalszej kolejności wymieniali narkomanię, rozpad rodzin i nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (po 6,8%) oraz przemoc w rodzinie i zaniedbywanie dzieci (po 4,5%).

Wskazując obszary, w których działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające, wymieniano: ochronę zdrowia (22,7%), przeciwdziałanie przemocy i ochronę ofiar przemocy w rodzinie (13,6%) oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie narkomanii i ograniczanie bezrobocia (po 11,4%), a także przeciwdziałanie ubóstwu (9,1%), pomoc osobom niepełnosprawnym (6,8%) i wsparcie osób starszych (4,5%).

Badanie ankietowe pozwoliło także poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według 39,1% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby. Przeciwnego zdania było 8,7% ankietowanych. Wysoki odsetek (52,2%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona bardzo pozytywnie. Zdaniem 60,9% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie prawie 9% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 30,4% respondentów.

Bardzo pozytywnie oceniono także ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 43,5% badanych jest ona dobra i taki sam odsetek respondentów przyznał, że jest dostateczna. Tylko 4,3% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 8,7% pytanym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

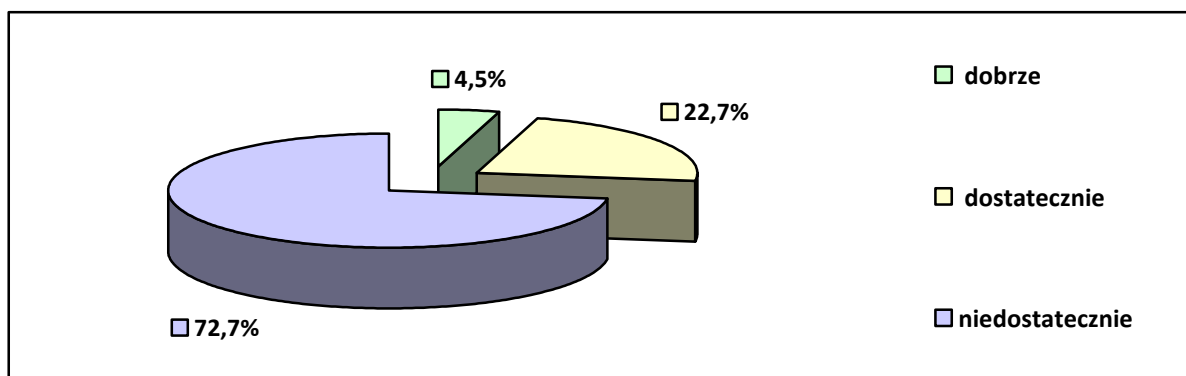

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem według 95,7% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 4,3% pytanym. Nikt z respondentów nie stwierdził, że jest ona niedostateczna. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została ona oceniona wyłącznie pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 69,6% ankietowanych, a 26,1% respondentów przyznało, że jest ona dostateczna. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało ponad 4% pytanym.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona negatywnie, bowiem zdaniem 72,7% ankietowanych jest ona niedostateczna. Jednocześnie 22,7% respondentów stwierdziło, że jest ona dostateczna, z kolei 4,5% badanych uznało ją za dobrą. Rozkład uzyskanych opinii odnoszących się do ochrony zdrowia ilustruje poniższy wykres.

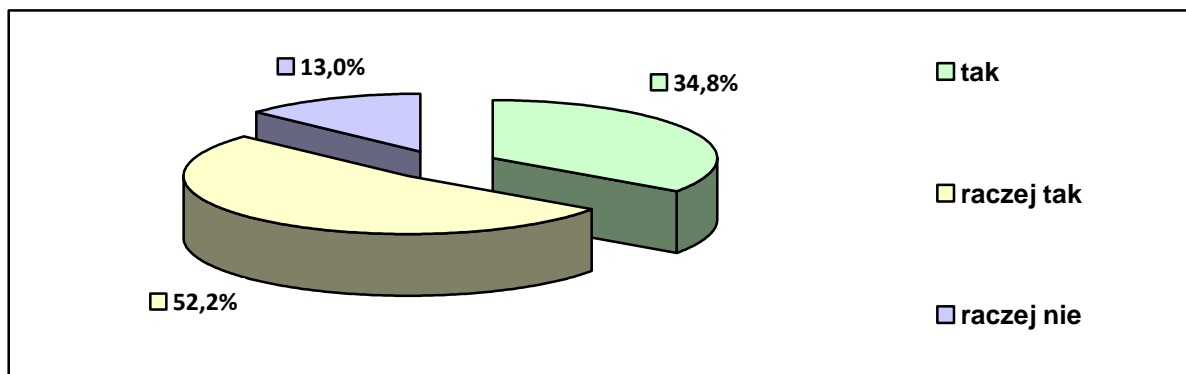
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (87%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło 13% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność tworzenia nowych miejsc pracy na lokalnym rynku i aktywizowania osób bezrobotnych, w szczególności tych, którzy korzystają z pomocy społecznej, zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego i terapii dla rodzin zmagających się z problemami uzależnień i przemocy oraz utworzenie poradni leczenia uzależnień. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także rozwój budownictwa socjalnego i tworzenie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy, poprawę bezpieczeństwa i częstsze patrole policji w miejscach szczególnie niebezpiecznych, zwiększenie dostępu do wsparcia w formie asystenta rodziny oraz monitorowanie sytuacji rodzin zmagających się z problemami. Za równie ważne uznano zintensyfikowanie działań profilaktycznych w szkołach i instytucjach kultury, zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków, podniesienie poziomu edukacji oraz rozszerzenie dostępu do pomocy w formie posiłków dla rodzin ubogich.

Uczestnicy badania wskazywali także działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Respondenci wskazywali najczęściej na: organizowanie zajęć kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, rozszerzenie oferty kół zainteresowań rozwijających pasje i uzdolnienia uczniów oraz zajęć kulturalno-edukacyjnych w Domu Kultury. Uczestnicy badania za konieczne uznali prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze zagrożeń w cyberprzestrzeni, uruchomienie placówki wsparcia dziennego, zapewnienie dostępu do specjalistów – pedagogów i psychologów oraz organizowanie zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach szkolnych dla uczniów nieprzystosowanych społecznie. Zwrócono także uwagę na potrzebę podniesienia poziomu edukacji, zintensyfikowania działań pedagogów i psychologów szkolnych, tworzenia bezpłatnych szkół wieczorowych, poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej oraz uwrażliwiania dzieci na potrzeby innych osób, a także edukowania uczniów o roli grupy rówieśniczej w procesie socjalizacji.

Respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki systemu oświaty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miasta i Gminy oraz podległe mu jednostki oraz Policję, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uczestnicy badania mieli także możliwość podzielenia się uwagami dotyczącymi sytuacji rodzin i dzieci zamieszkujących w gminie. Respondenci zdiagnozowali problemy, jakie mają duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, a którymi są głównie: nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, odejście od tradycyjnego modelu rodziny, zaniedbywanie dzieci oraz bezrobocie, które niejednokrotnie powoduje frustrację, a w jej następstwie uzależnienia, agresję i przemoc. Zwrócono również uwagę na łatwy dostęp do używek, ubóstwo i dziedziczenie biedy, roszczeniowe postawy zarówno rodziców, jak i dzieci, nieefektywne działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz niedostateczną kontrolę rodzicielską nad dziećmi, a także brak autorytetów i właściwych wzorców zachowań, co może być źródłem problemów wychowawczych i przyczyniać się do procesu demoralizacji młodzieży.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Bolesława Prusa w Górze (liczba uczniów: 597, liczba nauczycieli: 54),
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Władysława Broniewskiego w Górze (liczba uczniów: 480, liczba nauczycieli: 56),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi w Glince (liczba uczniów: 86, liczba nauczycieli: 22),
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. św. Huberta w Czerninie (liczba uczniów: 135, liczba nauczycieli: 24),
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Ślubowie (liczba uczniów: 94, liczba nauczycieli: 25),
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Władysława Reymonta w Witoszycach (liczba uczniów: 103, liczba nauczycieli: 20).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, pięć z nich logopedę i doradcę zawodowego, cztery szkoły zapewniają opiekę pielęgniarską, zaś uczniowie dwóch placówek mogą korzystać ze wsparcia psychologa. Wszystkie szkoły zapewniają dostęp do Internetu, a salami gimnastycznymi i boiskami sportowymi dysponowało pięć placówek. W dwóch ankietowanych szkołach utworzono klasy lub grupy integracyjne. Wszystkie placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dodatkowo pięć z nich organizuje nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, terapię pedagogiczną, a także zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz edukacyjno-terapeutyczne Ortograffiti.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, fizyczno-astronomiczne, sportowe (SKS), wokalnie-taneczne, teatralne, a także zajęcia z uczniami zdolnymi z klas I-III, zajęcia przygotowujące do egzaminu ośmioklasisty oraz zajęcia z języka polskiego dla dzieci przybyłych z zagranicy.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 43. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	3	3
sięganie po alkohol	–	–	6
sięganie po narkotyki	–	–	6

niszczenie mienia szkolnego	3	4	3
kradzieże na terenie szkoły	–	–	6
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	3	4
udział w grupach negatywnych	2	4	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	4	27	2
autoagresja	2	8	4
ucieczki z domu	–	–	6
przestępczość ujawniona	1	1	5
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	4	7	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 44. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	48
zaniedbanie	20
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	6
przemoc w rodzinie	20
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 27 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 8 przypadków autoagresji, 7 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, po 4 przypadki niszczenia mienia szkolnego i udziału w grupach negatywnych oraz po 3 przypadki palenia papierosów i dyskryminacji w grupie rówieśniczej i 1 przypadek przestępczości ujawnionej. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 48 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, po 20 przypadków zaniedbań i przemocy w rodzinie, a także 6 przypadków uzależnień i 2 przypadki przestępczości.

Przedstawiciele czterech spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, natomiast dwóch uczestników badania nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to w opinii przedstawicieli dwóch placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, zaś trudności z oceną tego zagadnienia miało czterech uczestników badania.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez pięciu uczestników badania. Przedstawiciel jednej z placówek zwrócił uwagę na brak zaangażowania niektórych rodziców w zakresie rozwiązywania zaistniałych problemów i konieczność motywowania ich do współpracy oraz kontaktów z nauczycielami i wychowawcami.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli placówek zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Komendę Powiatową Policji, Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej, Dom Kultury, Bibliotekę Miejską, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Fundację Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza oraz Bank Żywności.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, drugich śniadań oraz realizacji programu „Maciuś”, jak również pomocy materialnej, dofinansowaniu wycieczek szkolnych, wsparciu w formie stypendiów socjalnych i wyprawek szkolnych. Placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, opiniują także wnioski o stypendia i pomoc materialną z Banku Żywności i Caritas-u, kwalifikują uczniów do zajęć w świetlicy środowiskowej oraz na bezpłatne kolonie, udzielają także informacji na temat źródeł wsparcia i pomocy rzeczowej. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na specjalistyczną pomoc pedagogów i psychologów szkolnych oraz nauczycieli i wychowawców.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z konsultacji oraz porad pedagogów i psychologów szkolnych, zapewniane jest wsparcie wychowawców, uczestniczą także w programach profilaktyczno-edukacyjnych, zajęciach świetlicowych, socjoterapeutycznych i warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

Szkoły na bieżąco monitorują sytuację rodzinną, współpracują z kuratorami i Sądem, realizują też procedury „Niebieskie Karty” oraz zapewniają pomoc w kompletowaniu i wypełnianiu dokumentów. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci warsztatów i pogadanek oraz porad, konsultacji i pedagogizacji, są także uświadamiani o potrzebie dalszej diagnozy i terapii.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, kontynuowania działań zawartych w szkolnych Programach Wychowawczo-Profilaktycznych, zwrócenia szczególnej uwagi na kwestie związane z cyberbezpieczeństwem, zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży oraz oceną podejmowanych przez szkoły oddziaływań wychowawczo-opiekuńczych, profilaktycznych i działań zapewniających uczniom bezpieczeństwo. Według respondentów konieczne jest także organizowanie warsztatów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców, dalsza realizacja procesu pedagogizacji oraz rozszerzenie działań profilaktycznych.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystentów rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlica terapeutyczna) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc • stale rosnące koszty utrzymania w rodzinach • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/nauczyciela • brak rodzin wspierających • ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania

<p>osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie (kompleks sportowy OKF, boiska „Orlik”, boiska wielofunkcyjne, baseny – kryty i odkryty) • profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny • wystarczająca liczba i dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych (żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły) • dostępność Gminnej Karty Dużej Rodziny • liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy 	<p>problemów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba dzieci w pieczy zastępczej i mała liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych • zwiększająca się liczba stwierdzonych aktów przemocy w rodzinach i rosnąca liczba Niebieskich Kart • roszczeniowa postawa rodziców i przrzucanie odpowiedzialności na podmioty i instytucje • brak poczucia bezpieczeństwa pracowników instytucji pomocowych w obliczu pandemii Covid-19 • wzrost problemów emocjonalnych związanych z pandemią Covid-19 • niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz wsparcia i pomocy dzieciom i rodzinom • niewielkie zainteresowanie udziałem w projektach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (ograniczone środki finansowe) • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • utrzymanie zatrudnienia co najmniej 2 asystentów rodziny w celu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych • edukacja rodziców • dalsze rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę • realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych • rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym • podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę • aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych • udzielanie rodzicom specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (pomoc prawna, 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zanik więzi i tradycji rodzinnych • rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę) • brak wykwalifikowanych pracowników służb społecznych (deficyt osób posiadających kwalifikacje pracownika socjalnego i asystenta rodziny) oraz zmniejszanie się obecnej kadry z powodu niskich zarobków w instytucjach pomocowych, brak konkretnych rozwiązań prawnych w zakresie wynagrodzeń • wypalenie zawodowe pracowników i duże obciążenie zadaniami z zakresu pomocy

<p>psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dalsza realizacja programów profilaktycznych 	<p>społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • obciążanie pracowników służb pomocowych odpowiedzialnością za następstwa niewłaściwych oddziaływań rodzicielskich wobec dzieci • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc, wpływ portali społecznościowych, uzależnienia od Internetu itp. • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży • uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu • uzależnienie rodzin od wsparcia socjalnego • wzrost liczby zadań zleczanych samorządom bez zabezpieczenia środków finansowych • ograniczone środki finansowe i możliwości kadrowe w stosunku do liczby problemów i spraw
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na mocne strony, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystentów rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlica terapeutyczna), monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy, dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty, doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie (kompleks sportowy OKF, boiska „Orlik”, boiska wielofunkcyjne, baseny – kryty i odkryty), profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, wystarczająca liczba i dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych (żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły) oraz dostępność Gminnej Karty Dużej Rodziny, a także liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny

zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę), brak wykwalifikowanych pracowników służb społecznych (deficyt osób posiadających kwalifikacje pracownika socjalnego i asystenta rodziny), zmniejszanie się obecnej kadry z powodu niskich zarobków w instytucjach pomocowych, brak konkretnych rozwiązań prawnych w zakresie wynagrodzeń, wypalenie zawodowe pracowników i duże obciążenie zadaniami z zakresu pomocy społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, obciążanie pracowników służb pomocowych odpowiedzialnością za następstwa niewłaściwych oddziaływań rodzicielskich wobec dzieci, wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc, wpływ portali społecznościowych, uzależnienia od Internetu itp., wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży, uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu, uzależnienie rodzin od wsparcia socjalnego, wzrost liczby zadań zleczanych samorządom bez zabezpieczenia środków finansowych oraz ograniczone środki finansowe i możliwości kadrowe w stosunku do liczby problemów i spraw – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudniony dostęp do szpitalnych usług medycznych i specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy i powiatu • rosnąca liczba uzależnień wśród członków rodzin • brak poczucia bezpieczeństwa pracowników instytucji pomocowych w obliczu pandemii Covid-19 • wzrost problemów emocjonalnych związanych z pandemią Covid-19

<p>programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • działalność profilaktyczna i edukacyjna Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przy MGKRPA • dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie (kompleks sportowy OKF, boiska „Orlik”, boiska wielofunkcyjne, baseny – kryty i odkryty, siłownie napowietrzne, skatepark, place zabaw, ścieżki piesze i rowerowe) • liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji dla Dzieci Niepełnosprawnych • utworzenie placówki wsparcia dziennego • rozwój dostępności do specjalistycznego wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • istniejące bariery finansowe i lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom

społecznym, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze, działalność profilaktyczna i edukacyjna Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przy MGKRPA, dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie, a także liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – m.in. istniejące bariery finansowe i lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanego programu.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej przy ograniczonych środkach finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • niepodejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnąca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • znikome zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • niezmnijająca się liczba osób

	<p>zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją</p> <ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontarystyczną
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej przy ograniczonych środkach finansowych.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niewystarczający potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców, niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy, znikome zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych, niezmnijająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb czy brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontarystyczną to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022-2024, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające

osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 5, co wskazuje na pełne wdrożenie założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę podkreślono, że wszystkie działania przyjęte w poprzednim programie były realizowane. We wspieranie rodziny zaangażowane są wszystkie podmioty wskazane w programie. Jako bardzo dobrą należy ocenić współpracę pomiędzy przedstawicielami placówek pracujących na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin niewydolnych. Największą rolę w ograniczeniu zjawiska wykluczenia społecznego odgrywają placówki edukacyjne i to one prowadziły najwięcej działań wpisujących się w cele poprzedniego programu. Wysoko ocenia się również rolę i pracę wszystkich pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze, w szczególności pracę socjalną pracowników socjalnych umożliwiającą szybką diagnozę problemów i wprowadzanie środków zaradczych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

Nie napotkano na większe trudności, ale wskazano:

- brak chęci współpracy rodzin biologicznych z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym na rzecz powrotu dzieci do rodziny,
- niski poziom edukacji dla rodziców i rodzin dysfunkcyjnych,
- ograniczenia pracy z rodziną z powodu pandemii Covid-19 (brak możliwości osobistych kontaktów, brak możliwości prowadzenia bezpośredniego dozoru ze strony nauczycieli i pedagogów szkolnych).

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- **Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze:**
 - zatrudnianie 2 asystentów rodziny pomagających w pokonywaniu trudności i poprawie funkcjonowania rodzin w społeczeństwie,
 - wsparcie psychologa poprzez terapię indywidualną i zbiorową dla rodzin pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie,
 - objęcie pomocą wszystkich potrzebujących osób i rodzin w postaci świadczeń finansowych i rzeczowych:
 - realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” poprzez udzielanie pomocy w postaci dwudaniowych obiadów w szkole i w przedszkolu dla dzieci z rodzin o niskich dochodach oraz wypłacie świadczeń finansowych na zakup posiłków dla osób i rodzin o niskich dochodach,
 - współpraca z Wielkopolskim Bankiem Żywności,

- wydawanie skierowań do Stowarzyszenia Samarytanin w celu realizacji programu POPŻ,
 - współpraca OPS-u z PCPR-em, szkołami, Sądem i kuratorami w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych,
 - wzmożona praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi i kierowanie szczególnie zagrożonych rodzin do pracy z asystentem rodziny.
- **Szkoły i przedszkola:**
 - współpraca pedagogów szkolnych z pracownikami OPS-u,
 - uczestnictwo pedagogów w grupach roboczych i Zespole Interdyscyplinarnym,
 - monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych i udzielanie wsparcia psychologicznego i innej adekwatnej pomocy poprzez:
 - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
 - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne,
 - zajęcia socjoterapeutyczne,
 - zajęcia logopedyczne,
 - opiekę pedagoga,
 - opiekę psychologa,
 - organizowanie czasu wolnego dzieciom poprzez świetlice funkcjonujące w każdej szkole oraz organizację różnorodnych zajęć,
 - realizowanie licznych programów profilaktycznych i edukacyjnych – zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjne, organizowanie kształcenia specjalnego dla uczniów posiadających orzeczenie,
 - opracowanie i realizacja indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, udzielanie wsparcia w postaci organizacji zajęć rewalidacyjnych oraz wsparcia nauczyciela wspomagającego.
- **GKRPA:**
 - organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią społeczną (prowadzenie świetlic środowiskowych), finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki alkoholowej i przemocy oraz innych uzależnień, realizacja na terenie szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego, zajęcia terapii indywidualnej z psychologiem dla osób doświadczających przemocy.
- **Pozostałe jednostki i instytucje:**
 - organizowanie czasu wolnego w Domu Kultury w Górze poprzez dostępne funkcjonujące w placówce sekcje dla dzieci i młodzieży,

- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oferowana przez Bibliotekę Miejską w Górze,
- organizacja licznych przedsięwzięć przez Ośrodek Kultury Fizycznej w Górze,
- wprowadzenie ulg w zakresie Górowskiej Karty Dużej Rodziny,
- umożliwianie osobom i rodzinom odrabiania zaległości za czynsz,
- udzielanie stypendiów socjalnych dla uczniów (112 stypendiów dla 64 rodzin),
- sprawne działanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak placówki wsparcia dziennego na terenie gminy,
- niedostateczna liczba szkoleń,
- brak rodzin wspierających.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania

- kontynuacja interdyscyplinarnego współdziałania wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci,
- kontynuacja zatrudniania asystenta,
- prowadzenie wzmożonej pracy socjalnej z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym oraz prowadzenie monitoringu w tym zakresie,
- kontynuacja, w miarę możliwości związanych z obostrzeniami pandemicznymi, współpracy grup wsparcia,
- dalsze rozpowszechnianie informacji o możliwościach nawiązania współpracy z rodzinami wspierającymi,
- prowadzenie wzmożonych działań w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci, zwłaszcza w okresie trwającej epidemii,
- dalsze prowadzenie pracy z rodzinami w środowiskach, w których pojawiają się trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ze szczególnym naciskiem na utrzymanie dzieci w ich środowisku rodzinnym,
- intensywna praca z rodzinami biologicznymi, mająca na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego,
- podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny i pracowników socjalnych poprzez uczestnictwo w warsztatach, kursach, szkoleniach, projektach,
- dalsza współpraca OPS-u z instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- rozwój działalności świetlic i klubów, zwłaszcza na terenach wiejskich, poprzez wykorzystywanie świetlic wiejskich,

- finansowanie przez gminę klubów sportowych i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej,
- utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- „Stop substancjom psychoaktywnym” – przeciwdziałanie uzależnieniom (dla uczniów szkół podstawowych),
- „Smaki życia, czyli debata o dopalaczach” – przeciwdziałanie uzależnieniom (dla uczniów szkół podstawowych),
- „Jestem bezpieczny” – bezpieczeństwo w drodze, w domu i w szkole (dla uczniów szkół podstawowych),
- „Światowy dzień rzucania palenia” – przeciwdziałanie uzależnieniom (dla uczniów szkół podstawowych),
- „Bezpieczny Junior” – bezpieczeństwo w drodze, w domu i w szkole (dla uczniów szkół podstawowych),
- „Bezpieczna szkoła” – bezpieczeństwo uczniów w szkołach,
- „Szlanka mleka dla każdego” – “Program profilaktyki przeciw próchnicy zębów”,
- „Śniadanie daje moc”, „Umiem pływać” „Mamo, tato wolę wodę” – programy wspierające rozwój fizyczny dzieci w szkołach i promujące zdrowy styl życia,
- projekt „Maciuś” Polskiej Fundacji Pomocy Dzieciom „Maciuś” – wspieranie dożywiania dzieci,
- „Bieg po zdrowie” – program antynikotynowy realizowany przez szkoły,
- Program osłonowy „Pomoc Gminy Góra w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023 (Program jest realizowany w latach 2019-2023 i obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców miasta i gminy Góra), celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.

Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Program na szczeblu gminy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej przy udziale właściwych jednostek organizacyjnych gminy. Koordynatorem Programu jest Gmina Góra.

- W roku 2021 rozpoczęto realizację projektu finansowanego przez EFS „Aktywne wsparcie socjalne w Gminie Góra”, projekt skierowany jest do osób z rodzin

przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz do osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujących się do objęcia wsparciem, wśród nich z problemami alkoholowymi. Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, zwiększenie szans na wypełnianie w pełni ról społecznych oraz wspieranie samodzielności i autonomii 50 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkujących gminę Góra, poprzez zastosowanie szerokiego i zindywidualizowanego wsparcia.

- Program „Górowska Karta Seniora”,
- Program „Górowska Karta Dużej Rodziny”.

Działania ocenione najwyżej:

- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych,
- udzielanie profesjonalnego wsparcia uczniom i ich rodzicom na terenie szkół,
- zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej z pomocy społecznej, w tym dożywiania,
- rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Działania ocenione najniżej:

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- współpraca z rodzinami na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022-2024. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2022-2024 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w gminie Góra.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2022-2024	UMiG RM OPS MGKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2022-2024	OPS UMiG PUP NGOs lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych.	2022-2024	OPS UMiG	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Zabezpieczenie potrzeb	2022-2024	OPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci z rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans

bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.		UMiG placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- edukacyjnych przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2022-2024	OPS UMiG PCPR PZP Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2022-2024	UMiG RM OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych

				- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2022-2024	UMiG RM OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2022-2024	OPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2022-2024	UMiG RM OPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2022-2024	placówki oświatowe MGKRPA OPS PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia) 	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej

		OPS		oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury OPS NGOs Kościoł lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2022-2024	UMiG RM OPS MGKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR media lokalne Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2022-2024	UMiG RM OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba imprez - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie	2022-2024	ZI MGKRPA OPS placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

jej skutkom oraz działań interwencyjnych.		i wychowania przedszkolnego Policja PCPR PZP placówki ochrony zdrowia	z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2022-2024	MGKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja PZP NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

		świetlice OPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE		
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2022-2024	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2022-2024	UMiG RM placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2022-2024	placówki oświatowe MGKRPA ZI OPS Policja PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości

				<p>na kwestie agresji i przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Podjęcie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.</p>	2022-2024	<p>placówki oświatowe Policja Kościół</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
<p>Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.</p>	2022-2024	<p>UMiG RM Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.	2022-2024	UMiG RM Policja	- liczba zrealizowanych inwestycji drogowych	- poprawa bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców
--	-----------	-----------------------	--	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2022-2024	UMiG RM OPS MGKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy	2022-2024	UMiG RM	- rodzaj i liczba podjętych działań	- poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci

z Prokuraturą Rejonową, Sędem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.		OPS ZI MGKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2024	UMiG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

RM – Rada Miejska

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PZP – Poradnia Zdrowia Psychicznego

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Utrudnienia w realizacji Programu może stanowić obowiązujący na terenie kraju stan epidemii związany z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 powodujący chorobę COVID-19, wprowadzający istotne ograniczenia wynikające z obowiązku stosowania reżimu sanitarnego.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi i Radzie Miejskiej Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	12
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018-2020	13
Tabela 10. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020	13
Tabela 11. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020	14
Tabela 12. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	16
Tabela 13. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020	16
Tabela 14. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	16
Tabela 15. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	16
Tabela 16. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	17
Tabela 17. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2018-2020	18
Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020	21
Tabela 19. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020	21
Tabela 20. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020	22
Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	22
Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 23. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 24. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.	24
Tabela 25. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020	25
Tabela 26. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	25
Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	25
Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020	26
Tabela 29. Działalność MGKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	26
Tabela 30. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	27
Tabela 31. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020	28
Tabela 32. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021	29
Tabela 33. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	29
Tabela 34. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	29
Tabela 35. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	29
Tabela 36. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	30
Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	30
Tabela 38. Parafie rzymskokatolickie i kościoły na terenie gminy w 2020 r.	34
Tabela 39. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	35
Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020	36
Tabela 41. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	36
Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Góra usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2020 r.	38
Tabela 43. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	45
Tabela 44. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020	46
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	40
Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	40
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	41
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	42
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	42